

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Évesre . . . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . . . 5 „ „
 Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
 Napra . . . . . 1 „ „
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 birtokosra küldendő.

Előfizethető helyben:
 Tegledi K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kisközségekben (Főter 1828. sz.
 alatt)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasznos példát sorolt 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű és többzárú hirdetések alkö-
 szint jutányos áron vétetnek fel. Helyeg-
 díj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot megjelölt
 újságban 50 kr.

Nyitási költségek minden példát sorra
 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 alatt.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

Széchen Antal gróf.

Debreczen, ápr. 18.

(*) Tudvalevő dolog a t. olvasó előtt, hogy Széchen Antal gróf ur, azon ok miatt, hogy az akadémia kegyeletének kifejezése céljából, Kossuth ravatalára koszorút helyezett: lemondott az akadémia viselt alelnöki tisztségéről. Ez a tény szárazon, röviden.

Ha foglalkozunk e dologgal s ennek révén Széchen gróf ur személyiségével: világért sem azért tesszük, hogy fájna nekünk a gróf ur e ténykedése, vagy azt gondolnók, hogy e miatt az a gyász, mely a világ által eddig nem látott módon nyilvánult, legkisebb mérvben is csorbultat szenvedne. Széchen gróf ur hazafias érzelmeinek nyilvánulása felett, csak szánó mosolyunk van; az agylágyulás, csak részvétet kelthet minden humánus ember keblében.

Más szempont az, melyből elbirálni akarjuk Széchen gróf ur viselkedését; e tény, mint az akadémia egyik első rangú tisztviselőjének tényét akarjuk megvilágítani.

Bár megszoktuk már az akadémia-tól, hogy a való életre keveset hat; nincs közte s a nemzet élete között összekötő kapocs; doktrinát a pókok, örök szűk milliárdjai használják föl: de hogy ilyen egyéniség is elférhessen azon egyesekben tagadhatatlanul jelesek közt — mint Széchen gróf ur — azt álmolni se mertük. Mi az akadémia feladata?

Ha lehetséges új eszmékkel gazdagítani a világot; ha nem lehetséges, a meglevők nyomán haladni; átlátni ezt és ezeket mindenhova; hatni vele, általa lent és fent, mindenhol; kutatni önállólag, függetlenül; állást foglalni egy vagy más áramlattal szemközt, vagy éppen mellette; figyelemmel kísérni, a világot mozgató erők nyilvánulásait; azt ösmertetni, tanúságot nyújtani, örködni a jó izlés, igazság, komoly aspirációk felett; ha elfeledkezett elhunyt nagyjairól a nemzet — feleleveníteni azoknak emlékét; megösmertetni a nagyok való képét, önzetlenül, szigorú igazságérzettel; az ál-nagyságot leleplezni, a valódi nagyságot kegyelettel körülvenni, örködni a felett, hogy egy nemzet megbecsülje mindazokat, kik érte küzdtek tollal, szívvel, eszmékkel, karddal.

A „DEBRECZEN” TÁRCAJA.

Szenvedőhöz.

*Kis leányka, kedves kis leányka,
 Pusztá keblém egyetlen virága:
 Piros ajkad csengő bimbójára
 Némáságnak bus lepkeje szálla.*

*Szép mosolygó csillagi szemednek
 Olyan bágyadt, tört fényvel reszketnek,
 És szivemet, hogy e bus fény érte,
 Nyugró mélye átment remegésbe.*

*Hiszen én már csak általad érzek,
 Tekinteted az, mi engem éltet:
 Attól csitúl, attól gerjed lelkem,
 Mint a holdtól szirtvölgyi tengerszem.*

*Halványultát látva szép orcádnak,
 Lelkembem nagy nyugtalanság támad:
 Kél a vágyak dagadó hulláma,
 Hogy segítsek rajtad drága leányka!*

*Dagad a vágy, jaj, de távol holdja,
 Mely magához hullámait vonja . . .
 Visszaesik . . . támad . . . esik ismét,
 Háborogva tört, bontja medrét.*

(Ápril 10.)

Széki Ákos.

Ezek és ilyenek azok, melyek megközelítőleg az akadémia feladatát képezhetik.

Tehát mi kisebbek onnan várunk igazat, jót, szépet, helyest, irányítót; az akadémia kell rakni számunkra a határozlopokat, mik bennünket utbaigazítanak; ha ennek meg nem felelnek, eltevesztik feladatukat.

Nézzük most Széchen gróf ur viselkedését, mennyiben felelt ő meg mint akadémikus, annak a hivatásnak, mit tőle méltán várunk kell.

Hogy ő másként érzelt, másként gondolkodott, irt, ítelt, mint Kossuth, hogy ő kárhóztatta ezt vagy amatt Kossuth viselkedésében, ehhez joga volt s meg is várjuk, hogy egy akadémikus férfiasan mondja el — még ha maga marad is — gondolkodását bárkivel is szemközt.

Széchen gróf ur tudhatja, mit és meddig tart Kossuth működésében helyesnek, avagy mily természetűek azok az okok, mik őt Kossuth nagyságának el nem ösmérésére vitték; volt is módjában, eszköz áll rendelkezésére bőven: ezeket a nemzet előtt kifejtjen; kötelessége is azon állásban, melyet az akadémikus elfoglal, tenni valamit. Ha mindjárt szofizma is az egész, deszellemesen van élénk találva, mi azt is elszenvedjük: mert látjuk azt, hogy az illető akadémikus csakugyan eszes ember. Az ész megnyilvánulása pedig tiszteletet parancsol.

De megvárjuk, hogy a jó izlés embere is legyen azon akadémikus, kire nézünk, hogy tanulhassunk tőle, szintén jó izlést, tisztuljon általa érzelünk, tapintatunk legyen helyes az élet ilyen vagy amolyan nehéz viszonyai közt, ne affektáljuk azt, ami nem való, nyilatkozzék meg szívünk érzete a maga természetességében. Ez a másik főfeladat, mit várunk egy akadémikustól, mely már aztán gyümölcsöt hozhat százazereknél a mindennapi életben.

Széchen Antal gróf ur, mint akadémikus, a jó izlést sértette meg azzal, hogy leköszönt az akadémiai alelnöki tisztségről, mert az akadémia a Kossuth ravatalára koszorút helyezett.

Jó izlés, közérzet kegyelet nélkül, ha gondol egy népet életrevalónak a gróf ur, akkor nem az akadémia, hanem

máshova való; ha nem gondol és mégis megsérti ezeket: nagyon helyesen cselekedett, hogy székét ott hagyta; ki használni nem tud, így — nem is árthat.

Elvárja a nemzet, hogy abban a palotában, mely egységek adományából lett nagygyű s tartja fön magát: álljon félre, ki nem oda való. Botrányt hajhászni ott, honnan a nemzeti érzelmeknek és eszméknek kellene lefelé terjedni, felgyújtani akarva az akadémia templomát, hogyha másként nem, így dicsőséghez jusson egy benszoru köznapi ember, a hova mi szemenszedett emberinket küldjük; megtapodni mindazt, mihez a szív jogot formál (s ennek is, mint az éznek, jogai vannak!), kacagni akkor, mikor milliók sarnak: uraim, akadémikusok, az ilyen ember nem közelekedhet! Ha nem tette volna meg józanabb percében a gróf ur vissza-lépését: magatoknak kellett volna erre őt kényszeríteni s kell tenni mindazon testületeknek, melyekben ő valaha helyet foglalt.

A nemzet megtette a maga kötelességét: a néma hallgatásban benne van a nemzet ítélete a gróf ur felett; tegyék meg a testületek is kötelességüket!

A polgári házasság letárgyalva.

A képviselőház ülése április 17-én.

Tizenkét óra 24 perczet mutatott tegnap a t. Ház órája, mikor Bánffy Dezső báró elnök jelentette: A házassági jogról szóló törvényjavaslatot egyáltalánosságban, mint részleteiben ellévén fogadva, ahonnap i ülésen harmadszori olvasásban fogtárgyalatni.

Az ülésen Szilágyi Dezső igazságügyminiszter nem lehetett jelen, mert szomorú kötelességet ment teljesíteni Kolozsvárra, hogy jelen lehessen testvéröccsöme temetésén, Erdélyi Sándor államtitkár helyettesítette őt.

A hétfőről tegnapra halasztott V fejezet tárgyalásánál Veszter Ime volt a felszólaló. Vissza akarta utasítani a fejezetet a bizottsághoz, hogy a házasság fihonthatóságát még inkább megkönnyítsék. Teleszky István előadó nem fogadta el Veszter módosítást, mire a szavazás előtt visszavonta indítványát. Az előadó beszéde további folyamán Apponyi Albert gróf három módosítványával foglalkozott. A holtanyilvántás alapján köthető házasságokkal szemben támadt agályokra tisztán az igazságügymin. érvelésére hivatkozik, a miben nemzeti párt vezére meg is nyugodott. A hitlen elhagyáshoz fűzött kételyeit Apponyi grófnak, magából a

Marischa, Marischa éledj, ne tégy örültté, hisz már ugys közel vagyok hozzá! Látásod leigézett, szépséged megbűvölt, s most szerelmedtől üdvözülni akarok!

Érted? Akarok! Allah azért tett ily csabossá, hogy megjutalmazza veled a bátrakat, a hőöket, s most az enyém vagy, akarom, hogy üdvözülhessek általad!

A kéjek tengerébe akarom vetni magamat a te karjaidban, fűrődni csókjaidban, megittasodni szemeid tüzétől, megörülni lehed illatától, álmolni illatos ében hajad sátra alatt. Örülni akarok az élet eltének, a mit csak a te szerelmed nyujthat Marischa! Parancsolom, éledj és ölelj!

Nem, nem, én ragyogó boldogságom, nem parancsolom, hanem kérlek, könyörgök neked, szánj meg; tégy rabszolgáddá, csak üdvözíts, ha egy percze is!

Tudom, te engem megakarsz ijeszteni, oh te nagyon, nagyon okos vagy Marischa! Te szereted a f-nyit, pompát, ragyogást; hiszen csak téged illet az meg igazán, téged, ki oly szép vagy, hogy mindent elhomályosítsz formáiddal! Látod, én kitaláltam óhajod, teljesítem is minden vágyadat, s te akkor mosolyogni fogsz rám és kinevetsz, hogy bolondá tartoltál! Hahaha!

A legszebb gyémántok, a melyek csak léteznek a földön, szivarányozzák körül bájjaid; a legnagyobb gyöngyök, mik a tenger fenekéről előkerültek, övezzék puha érzéki nyakadat;

törvény szövegéből czáfolta meg, illetve oszlatta el az előadó. Nagyban és egészben az ellen sem tett kifogást a módosítványt benyujtó pártvezér. Arra nézve, hogy ha az egyik fel megígéri házastársának, hogy a polgári kötés után egyházi is megesküszik, s ezt nem tartja be azt felelte az előadó, hogy nem hiszi, miszerint ilyesmi előfordulhasson.

Jóizu anekdotával válaszolt erre Apponyi gróf. Egy porosz kadéttól a tisztviselőnek azt kérdezik, hogy miképen védelmezne meg egy hidfőt egyszáz gyalogsággal, ha ellene két ezred gyalogság, lovasság és tüzérség állana. Herr General, so was kommt nicht vor! felelt a tiszthelyettes. Zajos derűtség támadt a Ház minden oldalán e sikerült ötletre. Módosítvány mellett azután igen szép beszédet mondott Apponyi, kijelentvén, hogy miután az előadó szavai szerint egyáltalán nincs reménye, hogy indítványa elfogadjatik, a szakaszoknál tartózkodni fog a felszólalástól. Pártja zajosan megjelenezte.

A 137. §-nál Teleszky István előadó beterjesztette az igazságügyminiszter által jelzett módosított szöveget, mely a függetlenségi és 48-as pártnak, horvát kérdés név alatt ismeretes közjogi agályát van hivatalosan elosztatni. Horvát Sándor rövid felszólalása után a Ház magáéval is tette a módosítást.

Esterrházy Kálmán gróf jegyző csendben felolvasta még az utolsó két §-t — s ezzel részleteiben is el volt fogadva a kötelező polgári házasság.

Mielőtt az elnök az ülést berekesztette volna, Lukács Béla kereskedelmi miniszter terjesztett elő néhány vasut-engedélyekre tett koncessziót és Rosenbergy Gyula, a közlekedési bizottság előadója mutatta be a bizottságban már letárgyalat hajtási szerződést.

BELFÖLD.

A horvát ellenzék egyesülése.

A Strossmayer-párt és a jogi-párt nagy hűbőval megkezdett fuzió munkálatai teljesen meg-husultak. A pártok vezetői tavaly öszecsököltek és az idén barátoktá, hanem azért a nagy szeretetnek nem termetek konkrét gyümölcsei. A Starcevic-párt uszága minden tekintetben nélkül kijelenti, hogy az ellenzék pártoknak az a törekvése, hogy egységes program alapján fuzionaljanak, dugába dől. A Starcevic-párt semmi körülmény között nem akar lemondani jogi-párt nevével, míg a Strossmayer-párt a leghatározottabban tiltakozik ez elnevezés ellen. Strossmayerek hajlandók voltak, hogy az új pártnak egyesült ellenzék, vagy horvát-párt, vagy egyesült közjogi-párt nevet fogadjanak el, de Starcevicék nem akartak ebbe beleegyezni. A czimkérdésen meghusult az egyesülés, s a két ellenzék ezental nem egymás mellett, hanem egymás ellen fog küzdeni.

A kereskedelmi szakoktatás reformja.

A közoktatási miniszter által a ke-

az ezeregyzakabeli selyem és drága kelmék, minőt csak fejedelműök viselhetnek, mik a leghatalmasabb uralkodók gazdagságát képezik, ölelje körül czédrus termeted! Minden, a mi a fejedelmeket is megörvendeztetné, a tied lesz; mindent, mi szép és pompás a lábaidhoz rakok, minden, a mi a földön él, mi a vízben, léghen létezik, kívánságodra birtokodban lesz. A leghatalmasabb szultán kegyencnéje csak szegény koldus lesz melletted. De nem, mindez nagyon kevés a te szépségedet körül folyni, nem elég dicső hozzád! Neked a napot, csillagokat hozom le az ég boltozatáról, elrablom Allah kerje buriat szolgálóidnak; lekényszerítem magát a nagyszakallu Mohamed profétát is kívánatodra, csak nézz rám még egyszer, mosolyogj és szeress!

Az utolsó szavak már zokogásba fuladtak. Az erős, bátor, a harcban megderzett, élte virágjában levő férfi ott fetreg a divánon fekvő merev hulla előtt. Az oly kemény vonásokhoz szokott arc most iszonyúan fel van dülva, könyben ázva; szép fekete szakalla és dus haja rendetlenül, a könyvtől esapzottan folyik összevissza. Turbáját az örületes hanykolásban elveszté, ruháját meg-megszagatta kinjában, az czafatokban lóg le róla, saruja fetregésében megrepedezett s a máskor szép férfi, borzasztó látványt nyujt. A máskor tüzes, fekete szem, most megtörtén, a könnytől elhomályosulva mered a szép, a márvány hideg hullára; az erős kezek — melyeknek szo-

l vonja

egyház adakoi, adlok haz, hogy elővé e övedel-ára, il- a lesz ossuth a késő za és it Ves-

ik 10 csel- leg tő-

frt, hoz- tesen tni. k u s

Ó- apta- meg okat, Kos- jbeli azt arok Ho- biró a tező ész- rá kül, sag zok gy a kai ak ig ág — r- a n

ref. béhurut, Nagy? ref. halvasz., Grenk József 1 h. r. kath. velesz. gyeng., Berki József 1 h. r. kath. göröcsök, Grósz Márton 1. é. izr. torokgyik, Kovács Daniélné 56 é. r. kath. tudógimnókor, özv. Lada Józsefné 70 é. ref. agdókor, Forgács Sándor 6 h. ref. béhurut, Bujdosó Gáborné 37 é. ref. tudógimnókor, Kardos Piroka 1 h. ref. velesz. gyeng., Horváth Aladár 6 h. r. kath. göröcsök, özv. Tarján Ferencz 22 é. r. kath. tudógimnókor, Kovács Erzsébet 1 é. ref. tudóhurut.

A legjobb Kossuth-arckép. Dobó Jenő, a budapesti iparművészeti iskola szaktanára, elkészítette Kossuth rézmetszeti arcképét, mely a leghivebb az összes eddigi Kossuth-képek közt. Ezen arcképnél egy megfelelő keretbe foglalja példányát elküldte a budapesti írók és hírlapírók körének, az »Otthon«-nak. Mikor Kossuth Ferencz a hírlapírók e körében járt, a kép már a falon volt, akkor fekete fátállal díszítve s a fü megjelölve állt meg a képe előtt, a mely kétségkívül a legbecesebb, tán az egyetlen igazán becses kép, a mely mostanában forgalomba került a nagy halotról, úgy, hogy mindenkinek, ki Kossuth-képet szeretne, a legmelegebben ajánljuk a Dobó-felét, mely 2 frtért megrendelhető magánál a művészánál Budapest, Zsigmond-utca 45. sz. Mi magunk is megkaptuk e Kossuth-képet s szívesen ajánljuk annak megszerzését olvasóinknak.

A szabad liceum nem csak Budapestben, hanem a vidéken is terjed. H.-Böszörményből értesít levelezőnk, hogy ott Kovács Sándor mérnök kezdeményezésére megalakult, de a czimet az »Élet iskolájával« cserélte fel. Azonban cselekvési köre és szervezete csak az, ami a budapesti szabad liceumé. Működés már megkezdte. Szombaton Beke Antal kántor olvasott fel a magyar zene történetéből, a jelesebb és érdekesebb termékeket részint a gym. énekkar által, részint maga zongorán és gordonkán, némelyiket ének, zongora, gordonka és flóta négyesen is bemutatta. Előadásával sok tapsot és egyhangú elismerést nyert. (r. l.)

A Debreczeni orvos-gyógysegélyegylet. f. 1894 évi április hó 21 napján délután 5 órakor az egylet helyiségeben hávi ülést tart. Tárgyak: A fehérvérteségről egy közösettel megvilágítva, készítmények bemutatásával. Előadja Dr. Ujfalussy József. A z e ln ö k s é g.

Színház. Hétfőn igen kevés számú közönség előtt Hugó Viktornak »A notredamei templom harangzója« cz. regényes drámája került színre. Quasimodó szerepe B a c s kezében volt, ki szép sikerrel játszotta meg a hálas szerepet. A templom-jelenet után többször kitapsolták. Eszmereidat A r d a i Ida alakította hatásosan, bár kissé egykedűven játszott. H e v e s i a verbírot finom intrikával személyesítette, néhol azonban nem találta el az igazi hangot. A közönség nem is fukarkodott a tetesnyilvánításokban s többször lámpák elé hívták a főbb szereplőket, köztük Nyilasit és Locsareknét is, kik hamisítatlan humorukkal és sikerült mókáikkal végig derűtségben tartották a közönséget. Kisebb szerepekben jók voltak: B a c s n é, P e t h e s. A kis Hellvigh Mariska, az ügyes gyerek-szereplő csinos bokorétát kapott ez estén. Előadás ös z s z e v á g ó, kellő rendezés mellett — Tegnap Bisson »V á l á s u t a t n e - j á n m u l a t o t k i ü n o e n a k ö z ö n s é g. A tegnapi előadás különben minden tekintetben kitűnő volt. Különösen Locsarekné és Nyilasi játszottak frappans hatás mellett. Előbbi utóérhetlen komikumával bebizonyította, hogy Bonivardné szerepében nem csak a vidéken, de az országban is páratlanul áll. Tapolczai, a »provincia Nádaia« Duval Henri szerepében nagy tetszést aratott. Cserni, Pechy, Kiss Irén, Püspöki kifogástalanul játszottak. A darab lezajlása után Ruffini Bettina k. a. serperintin táncza következett. A tánczművésznő sok kecsevel, bájjal lejtette az excentrikus táncokat s szazretű b ő ruhájával valósgo- c s o d á k a t m ű v e l t. M a u g y a n a c s a k ö v e n z e r e p e l. Szinre kerülnek ezzel a »Katonásan« és a »Szülei-ház« cz. vígjátékok. (Sz. Z.)

A debreczeni vadász társulat rendez évi közgyűlést folyó évi április hó 29-ik napján d. e. 10 órakor fogja megtartani a város háza nagytermében. A közgyűlés tárgysorozata látható: id. Pájer József úrnál.

Sorozások. A katonai ügyosztály elkészítette az újonczozásra vonatkozó működési tervezetet. E szerint ápril 26-ikán vizsgálat alá kerül az I-86 korosztály 308 behívott katona köteles emberrel, ápril 27-én a második korosztály 215 emberét és a II. korosztály egy részét sorozzák a 165-ik sorszámig. Ápril 28-ikán a III. korosztályt újonczozzák a 165-ik sorszámotól a 203 sorszámig, valamint 20 idegen illetőségű újoncz-kötelest. F. hó 29-én a közbejött vasárnapon szünet lesz, míg 30-ikán lesz az elszámolás és az aláírások.

Felső-Józsan templom. A felső-józsaik reformatus templomot építenek közelebb. A helybeli mérnöki hivatal tervezetét fogadták el, melyet M é r ö (Mandel) József hivatalnok rajzolt meg. Az építési munkálatokat Gombos és Kerekgyártó helybeli építésszek végzik.

A vármegye népesedése. Hajduvármegye területén márczius hó folyamán elhaltak 382-en, a születési esetek száma 527. A szaporodás tehát 145. Rendkívüli baleset 12 jelentett be.

Elcsapott tanító. A hajduböszörményi róm. kath. kántor tanító — mint lapunknak írják — 36 évi h. szolgálat után hivatalából elmozdították. Az eset a következő: Járbcis János mint kántor a 36 évből 28-at Böszörményben töltött el, a kir. tanfelügyelőnek, saját iskolaszékének, a gym. tanárok és más felekezeti tanítók megelegedére Ennek daczára, rossz viszonyban levén plébánusával, Pálfi Jánossal, — ez kieszközölte, hogy a mult évben fegyelmi vizsgálat tartatott ellene, amely azonban a Járbcis jávára ütött ki. Ekkor a plébánus egy Nyilalatközöt vett tőle, melyben azt ígéri, hogy ha 300 frt nyugdíjat kap, állásáról lemond, ezzel szemben a plébános kötelezte magát, hogy ha az orsz. nyugdíjból nem adnák meg a fenti összeget ő annak kiegészítését az érsekségnek kéri fogja. Azóta nyugodtan végezte Járbcis kötelességét. Azonban a mult hó 27-én Kiszlak Sándor esperes megjelent a böszörményi plébánián és ülve, sőt Járbcisot is leültetve él ő s z ó v a l (egy sor írást sem mutatván) tudtára adta, hogy hivatalából a miniszter és egri érsek tudomásával, elmozdították, mert — mint mondá — a tanításra képtelen, erkölcsi élete megrovás alá esik, s felettesével szemben tiszteletlen. Az iskolaszék közvetlen tapasztalatból meggyőződve a vádak alaptalanságáról, utasította Járbcisot a tanítás folytatására. A más felekezeti tanítók pedig az ügy megvizsgálása végett a miniszterhez folyamodtak, honnan magán uton arról értesültek, hogy az esetről a miniszternek nincs tudomása. A nép zug, mert nem bírja elhinni, hogy akár a miniszter, akár maga az érsek tudomással bírna a Járbcison elkövetett igaztalanságról s egy 36 évig szolgált tanítót kuldusbottal bocsátának el hivatalából. A Böszörményben Dobó Sándor szerkesztése alatt megjelenő »Tanítók Lapja« erősen bírálja azok eljárását, kiknek sikerült egy érdemes tanítót hivatalától igaztalannal megfosztani. (r. l.)

Az aszonyok furfangja. Egy nagyobb vidéki városban óriási falragaszok hirdették egy orfeumnak megérkezését. Ennek a megérkezésnek a híre az illető város hölgyei között, akik tényleges és jóvendőbeli férjeiket már a bűn örvényébe merülve látták, roppant megütközést keltett. A hölgyek tanácskozásra gyűltek össze, hogy miként lehetne a fenyegető veszélyt elhárítani és a tanácskozás eredményeképp egyikük megjelent az orfeum igazgatójánál. — Hány előadást szándékozik adni? — kérdezte.

Tízet. — És mennyi a bevétel egy telt ház után? — Háromszáz forint. — Jó. Én ezennel megveszem a tíz előadásra az összes jeyeket és ön kötelezi magát, hogy senkit sem bocsát be, aki nem tudja a mi belépő-jegeinket felmutatni. Az igazgató kész örömmel csapott fel az alkunak, a hölgyek tanácsának megbízottja kiüzte a 3000 frtot és az első előadás estéjén a pénztár felett ki volt függesztve a tábla: A j e g y e k m i n d a 10 előadásra elfogytak. És míg a férj urak hosszu orral ültek otthon, a városka hölgyei nagy gyönyörűséggel nézték végig mind a tíz előadást, természetesen csak azért, — hogy férjeiket megmenthessék.

Alispáni jelentés. A hétfőn tartott megyei közigazgatási bizottsági ülés elé beterjesztett alispáni jelentés szerint a mult hóban a megye területén 8 tűz eset volt, mindannyian jelentéktelenek; a hasznos házi állapot egészségügyi állapota teljesen kielégítő volt. Fegyelmi ügy 1 volt. Berkes Pál Egyek község bírálja ellen indított, amelyben II-foku határozatot a közigazgatási bizottság helyben hagyta.

200 frt egy kutyáért. Budapesti Gyula helybeli ügyvéd vadászutaját elgázolta tegnap a kis vasut vonata. Budai most a kutyáért 200 frt kárterítést követel az igazgatóságtól. Az ügy még a rendőrség előtt van folyamatban.

Egészség-ügy. A megye területén az elmúlt hóban az emberégségügy kielégítő volt. Betegedések középszámmal fordultak elő. Difteritisz 11 községben, vörheny 3 községben mutatkozott. Influenza csak Nádudvaron fordult elő. Ugyanitt szörványosan hasihagymáz és kanaryó is észleltetett.

Uj gyógyfürdő Barádon. Galgóczy István és társai bárándi lakosok egy Barándtól 2 kilométernyire fekvő és 13 szobára berendezett fürdő megnyitására kértek hatósági engedélyt. — A felfedezett ásványviz gyenge sárgás színű, kellemes savanykás ízű és alkalikus kénhatású. A víz vegyelemzését dr. Lengyel Béla egyetemi tanár eszközölte és az elemzés eredménye alapján azt kellemes itálnak és gyógyhatású víznek jelentette ki.

A h.-böszörményi főkfogházban márczius hóban fogva volt 13 férfi, 4 nő. Szabadon bocsájtott 3 férfi, 2 nő. A hó végén fogva maradt 10 férfi 2 nő. A rabmunka keresemény 12 frt 85 krt tett ki.

Gőzmozdony a hatvan-utcai vasuton. A hatvan-utca vásártéri lóvonatu vasut r. társaság egyesülve a debreczeni helyi vasut r. társasággal: az így megerősödött társaság intézkedett az iránt, hogy a hatvan-utcai vonalon is közlekedhessenek gőzmozdony által vont kocsik. Így például f. hó 19, 21, 22 23-ik napjain e vonalon is gőzmozdonyokkal közvetítik a forgalmat s a löversenyek napjain a szükséghez képest mindig menesztenek uj vonatokat.

Temető háborítók. A hatvan-utcai lekosok panaszt tettek a rendőrségnek, mert a huszár-laktanyából a trombitások a temetőben gyakorolják magukat a kürtölésben.

A rendőrség, mely szintén nem találja helyén valónak, hogy a temető csendjét ilyen képen megzavarják, fölkerlte a parancsnokságot, hogy a hadiak másutt, a városon kívül eső szabad területeken tartsák gyakorlatukat.

Lengrott a második emeletről. Az öngyilkos C s e h i Ferencz állapota még mindég változatlan. — Eszméletét mindegy ideig nem nyerte vissza s így kétséget kizárólag oly nagy mérvű agyrázkódást szenvedett, hogy nem marad életben. Ma meglátogatta a beteget édes anyja, kit a szerencsétlen ifju úgy látszik első pillanatra megösmert, de azután rögtön visszaesett önkívületi állapotába. A beteg leírhatlan kínokat szenved.

Esküvő. V a n k István, szintársulatunk törekvő, kedvelt segédcsinésze, f. hó 24-iken tartja esküvőjét S á n d o r Mariskával, a társulat kitűnő alt-hangu kardalnoknöjével.

Debreczeni csendélet. Itt van a vásár, a nótórius gazemberek is úgy szaporodnak városunkban, mint a gomba. A rendőrség több ismeretlen csavargót fogdosott össze, köztük nem kevesebb, mint kilencz zsebmetszőt. Az idegen csavargókat hazatonlonzoltatta.

Eladott birtok. Kállay Béni közpénzügyminiszter tiszta-eszlári birtokát 130 ezer forinton Földheim Ignác nyiregyházi olajgyárosnak adta el.

Egységes ebédidő. Franciaországot kivéve, a kontinens egyik államában sincs elfogadott rendes ebédidő. Ez a körülmény úgy a társadalmi érintkezés kényelmét, mint különösen az üzleti élet rendes menetét nagyon gátolja. A napokban Berlinben tettek egy hatalmas lépést az egységes u. n. angol ebédidő behozatalára. A német birodalmi bank egyanis elhatározta, hogy hivatalnokai között — egyelőre kísérletképpen — berendezze az öt órai ebédelést. A bank, mely eddig naponta délelben 1—fél 4 óra között zárva volt, ezután összes osztályait délután 5 óráig megszakítás nélkül nyitva tartja. Ezt a példát előreláthatólag az összes többi bankházak is követni fogják.

Időjárás. A kelet-európai maximum gyengülőben van, ellenben a minimum megmaradt változatlan nagyságban Európa nyugoti partvidékén. A légnyomás Felső-Olaszországban erősen süllyedt s ugyanott egy csekély depresszió nyomai mutatkoznak. — Európa nyugoti felében voltak és esős az idő; jelentékenyebb esők voltak a genouai öböl környékén; Kelet-Európában ellenben derült és száraz idő uralkodik. Tegnap Nemetsország középső és északi részén számos zivatar volt. — Hazánkban a tengerpart kivételével országsterse száraz volt, ma reggel nyugaton az ég részben felhős idő keleten és délen pedig teljesen derült. Az uralkodó szél délkeleti irányú és sok helyütt viharos. Részben felhős, enyhe és helyenként (főleg délnyugaton) esős idő várható.

Irodalom és művészet.

Előfizetési felhívás. »A tállayi evang. egyház és a Kossuth-ünnep története« című műre. Azt hiszem, még mindnyájunk élénk emlékezetében élnek azok az alig két éve lezajlott dicső és fényes napok, a midőn Kossuth Lajosnak 90-ik születésnapját ünnepeltük s a melyek a hármás bércz és négy folyam mentében hazafias örömmel és lelkesedéssel töltötték el minden magyar ember kebelét; a midőn megyek és városok és testületek és egyesek egymással versenyezve siettek leróni a hála és kegyelet adóját ama nagy férfiu iránt, a kinek a nemes szive hontalan magányában is szeretett hazánk és az emberiség szent ügyéért dobogni soha meg nem szűnt.

Ezeknek a nagy napoknak a Tállán megtartott Kossuth ünnepély képezte egyik legkiemelkedőbb mozzanatot. Közelről és távolról sereglettek akkor a honfiak ide, hogy lassák amaz egyszerű evang. templomot, a hol Kossuth Lajost 90 évvel azelőtt megkeresztelték; s részt vegyenek annak a tempiomnak a felavatási ünnepén, melynek megújítását csak ama nagy hazánkfa varázsnevére támadó hazafias áldozatkészség tevé lehetővé.

Ennek az ünnepélynek emléke még ma is él szívünkben, s annak nem lehet és nem szabad onnan nyomtalanul elenyészni. Ez a gondolat adá a tollat kezembe midőn az ünnep lezajlása után egykoru jegyzőkönyvek és más történelmi kulforrások nyomán megírtam a tállayi evang. egyház viszontagságokkal teljes történetét s az ott tartott hazafias ünnepély egész lefolyását, hozzácsatolva ehhez az ünnepély alkalmával tartott különféle beszédekét is. Munkámmal a mult év tavaszán elkészültem, de részint az építkezési számadás nehézsége, részint nyomdai s más egyéb akadályok gátolták ez ideig annak a megjelenését.

Most már ez akadály el van hárítva. A könyv elkészült Bernovits G. kassai könyvnyomdász előnyösen ismert nyomdájá biztos kezeséget nyújt iránt, hogy azzal a t. olvasók meg lesznek elégedve.

A dicső hazánkfa elhunyta felett érzett hazafiu mély fájdalom most különösen is aktualissá teszi e könyv megjelenését, melynek majd minden lapja ő róla beszél s nemzeti

gyászunk napjaiban is némi derével vonja be bánatunk éjjelét.

E könyvvel midőn egy részről az egyház háláját kívánom leróni a nemeslelkű adakozók és az ünnepélyen résztvevők iránt, addig másrészt teljes bizalommal fordulok hazafias olvasó közönségünk jóindulatához, hogy becses megrendeléseik által tegyék lehetővé e könyvnek megjelenését, melynek tiszta jövedelma a tállayi Kossuth-templom fenntartására, illetve annak torcnnyal való ellátására lesz fordítva, a mely a Rákócziak és Kossuth szelleme által megszentelt földön meg a késő utódoknak is fenne hirdesse a haza és egyházszerelethe soha ki nem aluvó szent Vesta tüzet.

Mindazon egyesek, testületek, a kik 10 frtnál többet adnak, vagy gyűjtöttek esz. czélra, tiszteltelepéldányként ingyen kapják meg 10-lem e könyvet.

Egy példány előfizetési ára 1 frt, melyet 3 kr. előleges beküldésével kérek hozzá megküldetni, e ki is azt portmentesen fogom a t. megrendelők kezéhez eljuttatni.

Ab. Szántón, 1894 márczius hó. C z é k u s László ev. lelkész.

Külömfélék. Megakadályozott vérfürdő.

Pécskán gonosz igazgatók azt a teljesen alapatlan hírt terjesztették el, hogy a magyarok meg akarják támadni a községen lakó oláhokat, mert ezek nem akarják házaikra kitűzni Kossuth Lajosért a fekete lobogót. A községbeli pópák ellenezték a lobogó kitűzését és azt kiáltották, hogy ok sem gyászolják a magyarok halottját, mert ezek nem engedik, hogy ok Horrat és Kloskat ünnepejjék. A két pápa és a bíró házról-házra járták a falut s felszólították a népet, hogy fegyverkezékek fel és a következő éjjel legyen készen a vérengzésre. Mikor a vérengzés megkezdődött, a toronyban, támadjanak rá a magyarokra és öldököljenek kímélet nélkül, mert nagy eszmékért, az elnyomott oláhok megvédéséért fogják azt tenni. — A harangok mellé két markos embert állítottak oda, hogy adott jelle lármazzák fel a községet. Ezt a tervet maga a községi bíró és két oláhok oláh pápa: Evutianu és Barle állapították meg s ok az okai, hogy a községen eddig békeben élő magyarság és oláhok közt a beke hosszu időre megbomlott. — Eggedül a községek derék jegyzőjének köszönhető, ki még idejekorán csendőrséget kért a faluba, hogy a községek egy kiszámíthatatlan következtetés veszedelemtől menekül meg.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Szerdán, apr. 18-án: A szülei ház, és Katonásan. — Vígjátékok. — Ezeket követi: Ruffini Bettina serperintin-táncza.

Csütörtökön, apr. 19-én, Ujházi Ede vendégfölépével: A lengyel zsidó.

Pénteken, apr. 20-án, Ujházi Ede második vendégfölépével: A baba. — Bohózat-üjdonság Irta: Szécsi Ferencz.

Közgazdaság.

Az amerikai vetések állása. Mint Washingtonból telegrafálják, a földművelésügyi hivatal jelentése szerint a téli búza átlagos állása 86,7 a mult évi 77,4-el szemben. A rozs 94,4, vagyis öt év óta a legjobb. A legutóbbi fagy okozta kár még nincs teljesen megállapítva, de kétségkívül jelentékeny.

Szerkesztői üzenet.

»Olg« cz. vers szerzőjét kérjük, hogy a közelebbi napokban, a délelőtti órákban, versének, mely tehetőségről tanusodik, közlése czéljából, sziveskedjék bennünk a szerkesztőségben meglátogatni.

Több kőráttra is levélre, melyeket mind- eddig el nem intézhettünk, közelebb jő a válasz. »Andras« Köszönettel. A tekintélyesebb vidéki lapok, mint a »Debreceen« is, nem arra valók, hogy a szárnypórgálatnak helyet és tért engedjenek.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék mint csödbíróság 5314/1894 számú végzése folytán közhírré tetetik, miszerint közdös Copetti J. debreczeni kereskedő czég csödtömegéhez tartozott, 407 forint 90 kr-ra értékelt bolti áruk, üzleti felszerelvények és egyéb ingók, 1894 évi április hó 24-én, délelőtti 9 órakor kezdetét veendő és Piac-utczán, közdös czég üzletében megtartandó nyilvános árverésen, azonnali készpénz fizetés mellett, a legtöbb t igérőknek el fognak adatni. Debreczen, 1894. április 17.

Török Péter, bírói kiküldött.

